

Vlaams
Parlement

ingediend op **1388** (2017-2018) – Nr. 1
27 november 2017 (2017-2018)

Voorstel van resolutie

van Rob Beenders, Tine Soens, Bart Van Malderen en Joris Vandenbroucke

betreffende de garantie dat drinkwater
een basisrecht is voor elke Vlaming

TOELICHTING

Na een forse stijging de voorbije jaren dreigt drinkwater te evolueren van een basisproduct naar een luxeproduct. De prijs van het drinkwater is sinds de invoering van de integrale drinkwaterfactuur van een gemiddeld gezin gestegen met 39%. Vandaag kampt 5,25% van de Vlaamse gezinnen met waterarmoede.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft de statistieken van de betaalbaarheid van de drinkwaterfactuur gepubliceerd in september en daaruit blijkt dat 2016 een zeer slecht jaar was wat betreft de betaalbaarheid van de drinkwaterfactuur voor gezinnen:

- betalingsuitstel gestegen met 22,4% tot 75.156;
- herinneringsbrieven gestegen met 18,9% tot 585.271;
- ingebrekestellingen gestegen met 27,2% tot 220.379;
- afbetalingsplannen gestegen met 13,9% tot 63.221.

Waterfactuur

In 2016 heeft minister Schauvliege de drinkwaterfactuur hervormd: het gratis drinkwater voor elke Vlaming werd afgeschaft en er werd een vastrecht ingevoerd dat niet voor elke Vlaming op dezelfde manier wordt berekend.

Het vastrecht (= vaste vergoeding) is een jaarlijkse vergoeding per aftakking (of per wooneenheid indien er op een aftakking meerdere wooneenheden beleverd worden) die bijdraagt in de kosten van het drinkwaternet en de administratieve verwerking van de klantgegevens. Dat zijn de kosten die de watermaatschappijen maken om de klant op elk moment van de dag drinkbaar water te leveren.

Het vastrecht bedraagt 100 euro exclusief btw, met een korting van 20 euro exclusief btw per gedomicilieerde. Uit cijfers opgevraagd via schriftelijke vragen blijkt dat 223.555 gezinnen 0 euro moeten betalen voor het vastrecht terwijl 653.441 gezinnen 80 euro moeten betalen voor exact dezelfde dienst.

Vastrecht opgedeeld per gezinssamenstelling:

- 653.441 alleenstaanden betalen 80 euro exclusief btw;
- 876.697 gezinnen van 2 personen betalen 60 euro exclusief btw;
- 401.024 gezinnen van 3 personen betalen 40 euro exclusief btw;
- 379.714 gezinnen van 4 personen betalen 20 euro exclusief btw;
- 223.555 gezinnen van 5+ personen betalen 0 euro exclusief btw.

Met andere woorden: 36% van de waterfactuur van een alleenstaande is forfaitair. Voor een gezin dat uit vijf personen bestaat is 0% van de factuur forfaitair. Ook zijn er twee variabele tariefcomponenten ingevoerd. Voor het eerste verbruik betaal je een 'basistarief'. Verbruik je meer, dan betaal je luxe- of comforttarief, oftewel het dubbele van het basistarief.

Daarnaast is de kostprijs van drinkwater afhankelijk van de watermaatschappij en de gemeente. Afhankelijk van je woonplaats betaal je soms tot 169 euro meer voor een gelijkaardig waterverbruik dan in een andere woonplaats.

Lokale adviescommissie

Al deze factoren zorgen ervoor dat de waterfactuur voor steeds meer mensen moeilijk te betalen is. In het slechtste geval, wanneer een gezin onmogelijk zijn waterfactuur nog kan betalen, dreigt een procedure bij de lokale adviescommissie (LAC).

De LAC is een orgaan opgericht in de schoot van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). De bedoeling is dat het OCMW de klanten contacteert om een haalbare oplossing voor de achterstallige betaling uit te werken om zo een afsluiting van de watertoevoer te voorkomen. Dat is het sociale vooronderzoek.

Op de zitting van de LAC trachten OCMW, watermaatschappij en klant samen tot een oplossing te komen voor het probleem om zo het afsluiten van de watertoevoer te vermijden. Als de klant de rekening niet betaalt, dan kan de exploitant de procedure in gang zetten om de klant af te sluiten van de drinkwatervoorziening. De exploitant stuurt de aanvraag tot afsluiting door naar de LAC.

In 2016 was er in 296 van de 308 gemeenten een actieve LAC-werking voor de drinkwaterfactuur.

In 2016 werden in totaal 36.937 dossiers naar de LAC doorgestuurd voor de klanten zonder ondernemingsnummer. Tegenover 2015 betekent dit een stijging met 20%.

tabel 9: evolutie van het aantal dossiers van de LAC

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 (%)
Aantal dossiers dat de exploitant doorstuurt naar de LAC	23.185	31.351	33.569	30.772	36.937	+20,0
Aantal door de LAC behandelde dossiers	15.006	19.049	22.438	26.354	29.848	+13,3

(Uit het VMM-rapport: 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016')

De meeste LAC-dossiers waren gerelateerd aan betalingsproblemen en werden geformuleerd als 'weigering tot uitwerken of niet nakomen van de regeling van de betaling openstaande facturen' of kortweg wegens wanbetaling.

In 2016 werden in totaal 32.595 dossiers om deze reden doorgestuurd. Dit is een stijging tegenover 2015 toen nog 26.000 dossiers om deze reden naar de LAC werden gestuurd.

tabel 10: evolutie van het aantal dossiers en het soort adviezen van de LAC voor [wanbetaling](#)

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 (%)
Aantal dossiers dat de exploitant doorstuurt naar de LAC	23.185	31.351	29.472	26.000	32.595	+25,4
Aantal door de LAC behandelde dossiers	15.006	19.049	18.805	21.583	27.626	+28,0
Aantal positieve adviezen van de LAC	968	946	797	1.119	1.095	-2,1
% positieve adviezen van de LAC	6,5	5,0	4,6	5,3	4,0	↓
Aantal negatieve adviezen van de LAC	3.528	3.865	3.154	7.605	11.413	+50,1
% negatieve adviezen van de LAC	23,6	20,4	18,1	35,7	37,4	↑
Aantal voorwaardelijke adviezen van de LAC	10.449	14.102	13.434	12.575	15.008	+19,3
% voorwaardelijke adviezen van de LAC	69,9	74,6	77,3	59,0	58,6	↓

(Uit het VMM-rapport: 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016')

4330 dossiers werden doorgestuurd met als reden dat de klant weigert om de exploitant toegang te geven tot de watermeter.

Afsluiten watermeter

In 2016 werden in Vlaanderen 2617 klanten afgesloten van het openbaar water-distributienetwerk. Dat aantal omvat zowel de klanten die afgesloten werden na een LAC-beslissing (2179) als de klanten die afgesloten werden zonder dat een LAC-beslissing nodig was (438).

tabel 11: evolutie van het aantal afsluitingen voor klanten zonder ondernemingsnummer

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 (%)
Aantal afsluitingen	3.861	4.728	3.568	3.924	2.617	-33,3
% afsluitingen bij klanten zonder ondernemingsnummer	0,15	0,19	0,11	0,15	0,10	↓
Aantal afsluitingen na LAC met als reden weigering tot toegang tot de ruimte waar de watermeter is opgesteld	*	*	123	217	33	-84,8
Aantal afsluitingen na LAC met als reden weigering tot toegang tot uitwerken regeling betaling openstaande facturen of niet nakomen regeling betaling openstaande facturen	2.989	3.137	2.600	3.088	2.139	-30,7
Aantal afsluitingen na LAC met als reden weigering tot naleving van de procedure voor de tegensprekelijke overname of voor een vernieuwde indienstelling	*	*	14	17	7	-58,8
Aantal afsluitingen zonder LAC	872	1.591	441	601	438	-27,1

* In 2012 en 2013 was dit geen reden om af te sluiten

(Uit het VMM-rapport: 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016')

In 2015 werden 3924 klanten geconfronteerd met een effectieve afsluiting. In 2016 daalt dit aantal tot 2617, wat overeenkomt met een daling van 33,3%. Een aantal drinkwatermaatschappijen hebben wel gemeld dat het lagere aantal afsluitingen mede het gevolg is van een personeelstekort.

Veruit het grootste deel effectieve afsluitingen na LAC-advies, namelijk 2139 van 2179, had te maken met een weigering tot het uitwerken van een regeling voor het betalen van openstaande facturen of het niet nakomen van de regeling om de openstaande facturen te betalen.

In 2016 gaven de LAC's voor klanten zonder ondernemingsnummer 18.324 adviezen die aanleiding geven of kunnen geven tot een effectieve afsluiting (3307 positieve en 15.017 voorwaardelijke adviezen).

Als de klant zich na de kennisgeving van het advies van de LAC ofwel in regel stelt ofwel de opgelegde voorwaarden respecteert, kan een afsluiting alsnog worden vermeden. Ook als de klant ondertussen verhuisd is of in collectieve schuldbemiddeling staat, wordt de afsluiting niet uitgevoerd.

438 afsluitingen gebeurden zonder LAC-advies, via de exploitant. Het grootste aantal van deze afsluitingen vond plaats wegens wanbetaling: namelijk in 420 van de 438 gevallen. Een afsluiting zonder advies van de LAC kan voor woningen zonder domiciliëring; in dit geval gaat het meestal om tweede verblijven.

De 18 andere afsluitingen zonder LAC-advies waren voor redenen van leegstand (17 gevallen) en fraude (1 geval). Geen enkele afsluiting gebeurde wegens onmiddellijke bedreiging voor de volksgezondheid.

In 2016 bedroeg de gemiddelde schuld bij afsluiting van klanten na LAC-advies 1160 euro en bij afsluiting van klanten zonder LAC-advies 1193 euro.

Het aantal gekende gedomicilieerde personen dat van water afgesloten werd in 2016 bedraagt 6026, waarvan 5905 via LAC-advies en 121 zonder LAC-advies.

Rob BEENDERS
Tine SOENS
Bart Van MALDEREN
Joris VANDENBROUCKE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het algemeen waterverkoopreglement dat werd vastgelegd door de Vlaamse Regering in haar besluiten van 8 april 2011, 6 december 2013 en 5 februari 2016;
 - 2° de maatregelen inzake waterarmoede;
 - 3° de 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016' van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) met gegevens over de afsluiting en heraansluiting van klanten, de keuring van de binneninstallatie en de privé-waterafvoer, de te volgen procedure voor de opvolging van wanbetaling, de minnelijke schikking voor een abnormaal hoog verbruik, sociale openbare-dienstverplichtingen en de klachtenbehandeling;
 - 4° de toelichtingen en bespreking in de commissie voor Leefmilieu inzake het VMM-rapport 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016';
- vraagt de Vlaamse Regering te zorgen dat drinkwater een basisrecht is voor elke Vlaming door:
 - 1° een automatische sociale correctie te voorzien voor elke Vlaming die leeft onder de armoedegrens, een OMNIO-statuuut heeft, in een traject budget-begeleiding of schuldbemiddeling zit;
 - 2° het zogenaamde vastrecht te hervormen tot een forfaitair aandeel van de waterfactuur dat voor elk Vlaams gezin gelijk is, ongeacht de gezinssamenstelling. Dit forfaitaire aandeel mag nooit meer dan 15% van de integrale waterfactuur bedragen;
 - 3° een verbod in te voeren op het afsluiten van drinkwater;
 - 4° een minimale levering van kwaliteitsvol drinkwater te garanderen voor elke Vlaming.

Rob BEENDERS
Tine SOENS
Bart Van MALDEREN
Joris VANDENBROUCKE